

veljača 2022.

SADRŽAJ

Provredba ZNTP-a: AZTN kaznio otkupljivača FILIP d.o.o. s 60.000,00 kuna zbog nametanja nepoštenih trgovačkih praksi pri otkupu mandarina

Provredba ZNTP-a: AZTN postupio po presudi Upravnog suda u Zagrebu te donio novo rješenje kojim je okončan upravni postupak protiv trgovca LIDL

Zabranjeni dogovori o cijenama i najave povećanja cijena od strane udruženja poduzetnika

Regulacija cijena na tržištu nije u nadležnosti AZTN-a

Austrija: Kartelni sud uvjetno odobrio koncentraciju Mete i Giphyja

EU: Komisija uvjetno dopustila koncentraciju Mete i Kustomera

Austrija: Austrijsko tijelo za tržišno natjecanje traži kaznu za kartel na tržištu mjerenja individualne potrošnje energenata

Provedba ZNTP-a: AZTN kaznio otkupljivača FILIP d.o.o. s 60.000,00 kuna zbog nametanja nepoštenih trgovačkih praksi pri otkupu mandarina

Agenција за заштиту тржишног анатjecanja (AZTN) je zbog teških povreda Zakona o zabranjenim nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe hranom (ZNTP) kaznila otkupljivača FILIP d.o.o. (Filip), sa sjedištem u Metkoviću, sa 60.000,00 kuna.

AZTN je po službenoj dužnosti protiv Filipa, kao otkupljivača mandarina, pokrenuo upravni postupak u smislu ZNTP-a radi utvrđivanja iskorištavanja njegove značajne pregovaračke snage nametnjem nepoštenih trgovačkih praks dobavljačima pri otkupu mandarina. Nakon provedenog upravnog postupka, AZTN je

utvrdio da je Filip, u sezoni otkupa 2019. godine, svojim dobavljačima mandarina nametnuo više nepoštenih trgovačkih praksi u smislu ZNTP-a.

Konkretno, AZTN je utvrdio kako je Filip izvršio plaćanja dobavljačima mandarina u rokovima koji su dulji od ZNTP-om dopuštenih 30 dana od dana primitka mandarina. Sa zakašnjenjem od ZNTP-om propisanog roka, Filip je izvršio plaćanje u odnosu na 24 dobavljača, što je AZTN utvrdio analizom 203 izdana otkupna bloka. Isto tako, AZTN je utvrdio da Filip nije izvršio plaćanje i (jednom) dobavljaču za preuzete

mandarine. Filip je poslovao s 29 dobavljača mandarina temeljem tipskih ugovora o otkupu mandarina, koji nisu sadržavali jasnu odredbu o cijeni proizvoda i / ili načinu određivanja cijene odnosno izračuna cijene, s obzirom na to da cijena koja je bila uređena tim tipskim ugovorima o otkupu mandarina nije bila uskladena sa ZNTP-om.

Također, AZTN je utvrdio kako je Filip u odnosu na 2 (dva) dobavljača nametnuo nepoštenu trgovačku praksu na način što je za isporučenu mandarinu prilikom obračuna na izdanim otkupnim blokovima, otkupnu cijenu

mandarine koja je prethodno bila naznačena na cjenicima za pojedino razdoblje otkupa u odnosu na pojedinačno navedene kalibre mandarine, netransparentno umanjio jer je obračunata i iskazana cijena u odnosu na 26 otkupnih blokova bila niža od cijene koja je bila naznačena na cjenicima, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu ZNTP-a.

Zaključno, AZTN je utvrdio i postupanje Filipa koje se odnosi na povredu pravila o izdavanju računa na način da je za uslugu prijevoza koju je u odnosu na 2 (dva) dobavljača Filip pružio na relaciji od parcele dobavljača do

- ! UTVRDJENE POVREDE, KOJE SE SMATRAJU TEŠKIM POVREDAMA ZNTP-a, TRAJALE SU U RAZDOBLJU OD 20. RUJNA 2019. DO 31. PROSINCA 2019. GODINE

otkupnog mesta Filipa, a koja usluga nije prethodno bila ugovorenata s tim dobavljačima ni ugovorima o otkupu mandarina niti je bila ugovorena bilo kojim drugim ugovorom, a Filip je propustio i za tako danu uslugu prijevoza izdati račun tim dobavljačima u skladu s poreznim propisima i ZNTP-om, što predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu ZNTP-a.

AZTN je uzimajući u obzir težinu, opseg, kratko trajanje povrede i posljedice povrede za dobavljača te utvrđene olakotne okolnosti, izrekao otkupljivaču Filipu kaznu u visini od 60.000,00 kuna. Tom kaznom ostvarit će se cilj njezina izricanja u smislu odvraćanja od kršenja odredbi ZNTP-a i to ne samo u odnosu na otkupljivača Filipa već i na sve druge adresate ZNTP-a.

Cjelovit tekst rješenja bez poslovnih tajni objavljen je na mrežnoj stranici AZTN-a, na poveznici <https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2022/02/UPI-034-032019-04008-1.pdf.a>

Provedba ZNTP-a: AZTN postupio po presudi Upravnog suda u Zagrebu te donio novo rješenje kojim je okončan upravni postupak protiv trgovca LIDL

LIDL kažnjen s 400 tisuća kuna zbog nametanja nepoštenih trgovačkih praksi trojici svojih dobavljača

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) je rješenjem od 26. srpnja 2019. godine utvrdila da je trgovac LIDL HRVATSKA d.o.o.k.d., sa sjedištem u Velikoj Gorici (dalje u tekstu: LIDL), iskoristio svoju značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi trojici svojih dobavljača za što mu je izrekao kaznu u iznosu od 807.500,00 kuna.

LIDL je protiv rješenja AZTN-a od 26. srpnja 2019. godine pokrenuo tužbom upravni spor nakon čega je Upravni sud u Zagrebu donio prvostupanjsku presudu kojom je ponишteno rješenje AZTN-a od 26. srpnja 2019. i naloženo AZTN-u da u roku od 60 dana od dana zaprimanja presude doneše novo rješenje. U bitnome, Upravni sud u Zagrebu nije se složio sa utvrđenjem AZTN-a da ugovori koje je LIDL sklopio sa svoja tri dobavljača ne sadrže jasnu i nedvosmislenu odredbu o trajanju ugovora koja čini bitan sastojak ugovora u smislu ZNTP-a. Međutim, Sud je pri-

hvatio stajalište AZTN-a vezano uz drugo utvrđenu povredu da je neprimjereno i neprihvatljivo, a svakako protivno ZNTP-u, da pored svih dopuštenih ugovorenih kontrola kvalitete proizvoda, kontrole proizvodnog procesa, kao i predviđene ugovorne kazne u slučaju odstupanja u proizvodnim pogonima koje proizlaze iz priloga ugovora naziva "Osiguranje kvalitete" te posebnih propisa koji uređuju kvalitetu hrane i njezinu zdravstvenu ispravnost, LIDL zahtijeva od dobavljača još i plaćanje paušalnih iznosa u postotku od vrijednosti ulaza robe pojedinog dobavljača i to neovisno o rezultatima te analize.

Stoga ovakav netransparentan način formiranja naknade nije u skladu s odredbom ZNTP-a, prema kojoj je dozvoljeno ugovaranje naknade čije ostvarenje ovisi o stvarnom i mjerljivom učinku trgovca, koji je vezan uz konkretnu uslugu koju trgovac pruža dobavljaču. Osim toga, ako trgovac (kupac) želi dodatnom analizom provjeriti kvalitetu, taj trošak ne

može plaćati dobavljač (proizvođač), već ga mora podmiriti kupac (trgovac). U protivnom se prefaktuiranje troška takvih analiza može smatrati naplatom naknade za usluge koje nisu pružene, što je protivno ZNTP-u.

AZTN je u cijelosti postupio po nalogu Upravnog suda u Zagrebu te je okončao upravni postupak donošenjem novog rješenja od 25. studenoga 2021. godine, kojim je utvrdio da je LIDL iskoristio svoju značajnu pregovaračku snagu nametnjem

nepoštenih trgovačkih praksi u odnosu na tri dobavljača.

Naime, unatoč redovitom osiguranju kvalitete na teret dobavljača koje je detaljno ugovoreno u prilozima svakog od ugovora koji je LIDL sklopio s tri dobavljača, naziva: "Osiguranje kvalitete," ugovori sadrže i dodatnu odredbu osiguranja kvalitete, pod nazivom: "Naknada za usluge osiguranja kvalitete". Tom odredbom je u bitnome ugovorena obveza dobavljača na plaćanje paušalnog iznosa naknade

LIDLU u određenom postotku od vrijednosti ulaza robe za provedbu dodatnih mjera osiguranja kvalitete.

Dodatne mjere osiguranja kvalitete se provode na inicijativu odnosno zahtjev LIDLA kod ovlaštenog laboratorijskog odabira LIDL. Navedeno predstavlja prebacivanje ugovorenog troška kontrole između laboratorijske i LIDLA na dobavljača i to neovisno o rezultatima provedene kontrole. Riječ je o naplati naknade za uslugu koja nije pružena dobavljaču pa time nije ni stvarna niti mjerljiva za dobavljača. Stoga ovakva ugovorna odredba i praksa koja se na njoj temelji predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu ZNTP-a. Opisana povreda predstavlja tešku povredu ZNTP-a, a trajala je dulje od godine dana.

Cjelovit tekst rješenja AZTN-a od 25. studenoga 2021. godine bez poslovnih tajni objavljen je na mrežnoj stranici AZTN-a, na poveznici <https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads/2022/02/UPI-034-032018-04015.pdf.a>

Cilj izricanja kazne

AZTN je uzimajući u obzir težinu, opseg, vrijeme trajanja i posljedice povrede za dobavljača te utvrđene olakotne okolnosti, izrekao LIDLU kaznu u visini od 400 tisuća kuna. Tom kaznom ostvarit će se cilj njezina izricanja u smislu odvraćanja od kršenja odredbi ZNTP-a i to ne samo u odnosu na LIDL već i na sve druge adresate ZNTP-a.

Zabranjeni dogovori o cijenama i najave povećanja cijena od strane udruženja poduzetnika

AZTN upozorava kako je sa stajališta prava tržišnog natjecanja zabranjen svaki dogovor o cijenama ili povišenju cijena između konkurenata, uključujući i dogovore putem udruženja ili na sastancima udruženja poduzetnika

Nastavno na medijska priopćenja vezana uz najave povećanja cijena za određeni postotak od strane udruženja poduzetnika, Hrvatske obrtničke komore i Udrženja obrtnika Grada Zagreba, cehova sekcije frizera, kozmetičara, ugostitelja, građevinaru, automehaničara, kemijskih čistača i najave održavanja sastanaka s ciljem dogovora o razini podizanja cijena zbog povećanih troškova energenata, AZTN upozorava kako je sa stajališta prava tržišnog natjecanja zabranjen svaki dogovor o cijenama ili povišenju cijena između konkurenata, uključujući i takve dogovore putem udruženja ili na sastancima

udruženja poduzetnika. Naglašavamo kako svaki poduzetnik mora sam za sebe određivati cijene, budući da su zabranjeni bilo kakvi dogovori o cijenama ili povišenjima cijena na sastancima udruženja. U praksi je utvrđen velik broj zabranjenih horizontalnih sporazuma (kartela) među konkurentima na sastancima njihovih profesionalnih ili strukovnih udruženja. Najčešće su to situacije u kojima tijekom sastanaka nekog profesionalnog udruženja poduzetnici, ujedno i konkurenti, raspravljaju o cijenama ili o postocima povišenja cijena te po završetku sastanka ti isti poduzetnici zajednički objavljaju da

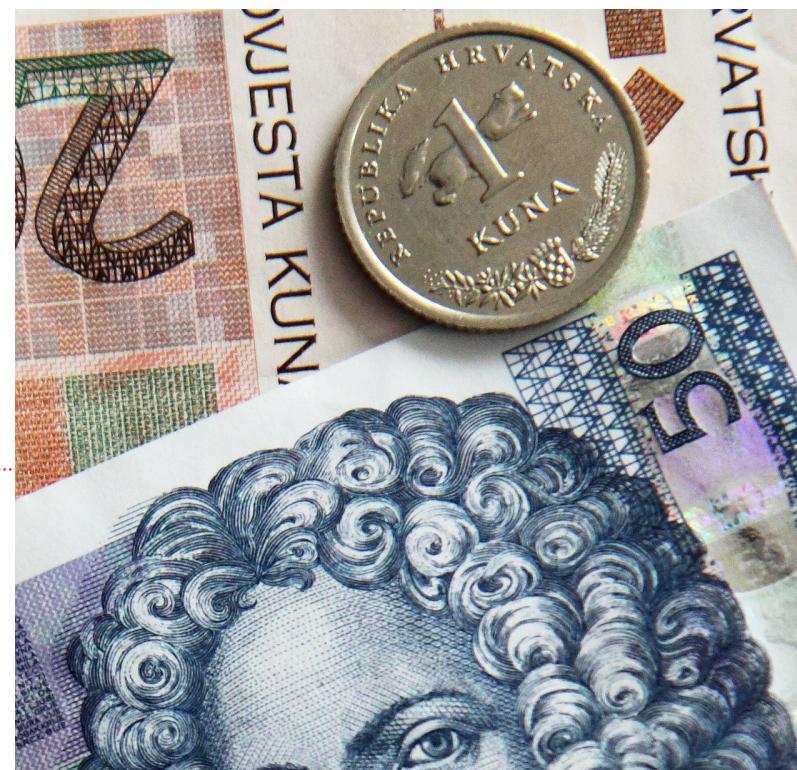
su odlučili povisiti cijene svojih proizvoda za određeni postotak. Jednako vrijedi i ako udruženje donese preporuku svojim člano-

vima da povise cijene i oni postupe po tome, tada je također riječ o zabranjenom sporazumu. Takvim postupanjem poduzetnici

i udruženja poduzetnika na najteži način ograničavaju ili potpuno ukidaju tržišno natjecanje jer definiraju pravila u djelatnosti kojom se bave, zatvaraju tržiste za nove konkurenate i izravno štete potrošačima koji plaćaju višu cijenu proizvoda ili usluga od one koja bi bila da zabranjenog dogovora između poduzetnika nema.

Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja predviđene su visoke novčane kazne za poduzetnike koji sudjeluju u takvim zabranjenim sporazumima (kartelima) i to u iznosu do najviše 10 posto vrijednosti ukupnoga prihoda poduzetnika ostvarenog u posljednjoj godini za koju postoji zaključena godišnja finansijska izvješća. Prilikom treba imati na umu da za povrede prava tržišnog natjecanja postoji odgovornost udruženja i njihovih članova pa se i udruženju može izreći novčana kazna.

Stoga i ovim priopćenjem upozoravamo na značaj poštivanja propisa o tržišnom natjecanju u poslovanju i radu poduzetnika i njihovih udruženja. a

PRAVO TRŽIŠNOG NATJECANJA SMATRA ZABRANE DOGOVORE IZMEĐU PODUZETNIKA KOJI SU KONKURENTI NAJTEŽIM POVREDAMA JER IMAJU NAJVEĆE I NAJDALEKOSENJI NEGATIVNE POSLJEDICE NA POTROŠAČE, TRŽIŠNO NATJECANJE I EKONOMIJU U CJELINI TE STOGA ZA NJIHOVE SUDIONIKE PREDVIĐA NAJSTROŽE NOVČANE KAZNE

Regulacija cijena na tržištu nije u nadležnosti AZTN-a

AZTN obavlja poslove općeg, nacionalnog, regulatornog tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja na svim tržištima isključivo u okviru djelokruga i nadležnosti određenih ZZTN-om te člancima 101. i/ili 102. UFEU

Vezano uz sve više medijskih objava i nejasnoća koje iz njih proizlaze, ovim priopćenjem želimo pojasniti nadležnosti Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN), koje proizlaze iz provedbe Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (ZZTN), a to su: utvrđivanje zabranjenih sporazuma između poduzetnika te određivanje mjera, uvjeta i rokova za oticanje štetnih učinaka takvog postupanja, kao i ex ante ocjena dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika, sve temeljem detaljno provedenih pravnih i ekonomskih analiza u postupcima AZTN-a.

razuma, utvrđivanje zloupotrebe vladajućeg položaja poduzetnika i zabrana svakog daljnog postupanja koje dovodi do zloupotrebe te određivanje mjera, uvjeta i rokova za oticanje štetnih učinaka takvog postupanja, kao i ex ante ocjena dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika, sve temeljem detaljno provedenih pravnih i ekonomskih analiza u postupcima AZTN-a.

Naglasili bismo kako AZTN obavlja poslove općeg, nacionalnog, regulatornog tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja na svim tržištima isključivo u okviru djelokruga i nadležnosti određenih ZZTN-om te člancima 101. i/ili 102. UFEU. AZTN nije regulator cijena, na promjene cijena reagira samo kada je narušeno tržišno natjecanje, odnosno ako se u provedenom postupku utvrdi da

NAPOMINJEMO DA ISTE ILI SLIČNE MALOPRODAJNE CIJENE SAME PO SEBI NE MOGU DOVESTI DO ZAKLJUČKA DA JE RIJEĆ O KARTELU – ZABRANJENOM HORIZONTALNOM SPORAZUMU IZMEĐU KONKURENATA, BUDUĆI DA ZA UTVRĐENJE KARTELA AZTN MORA U SVAKOM POJEDINOM SLUČAJU UTVRDITI DOKAZE O DOGOVORU PODUZETNIKA

je promjena cijena rezultat zabranjenih sporazuma između poduzetnika ili zloupotrebe vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu.

O takvom bi se slučaju kod zabranjenih sporazuma radilo kada se primjerice utvrdi da su cijene rezultat zabranjenog dogovora među konkurentima ili da je riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama kod vertikalnih sporazuma kojima se ograničava prava kupca da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda (dobjavljač smije odrediti maksimalnu prodajnu cijenu ili preporučiti prodajnu cijenu).

U postupcima zloupotreba vladajućeg položaja o takvom bi se slučaju radilo kada se utvrdi izravno ili neizravno nametanje

nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena ili da je riječ o tzv. cjenovnim zlouporabama u obliku predatorskih cijena ili diskriminacije u cijenama. Pritom postoji zakonska oboriva presumpcija tržišnog udjela od više od 40 posto na mjerodavnom tržištu kako bi se moglo smatrati da je neki poduzetnik u vladajućem položaju.

Stoga, vezano uz regulaciju cijena kao primjerice cijena plina, želimo naglasiti da AZTN nije nadležan za regulaciju cijena. Intervencija na razinu cijena nije u nadležnosti AZTN-a, već je to pitanje, zakonski i regulatorno, u nadležnosti drugih sektorskih regulatora kao što je Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA).^a

Austrija: Kartelni sud uvjetno odobrio koncentraciju Mete i Giphyja

Visoki pokrajinski sud u Beču, koji je i sud za tržišno natjecanje, na drugoj je razni ocjene koncentracije uvjetno odobrio preuzimanje platforme animiranih slika Giphy od stane Facebooka (sada Meta). Uvjetno preuzimanje znači da je Meta preuzeila mjere i obveze koje u ovom slučaju znače pristup GIF biblioteci Giphyja po nediskriminirajućim uvjetima svojim konkurentima u roku od pet godina. Osim toga, tijekom razdoblja od sedam godina, tehnološki gigant mora osigurati i "stvaranje alternativnog pružatelja usluga GIF biblioteke". No, ova odluka o uvjetnom dopuštenju koncentracije nije konačna. Na nju je moguće izreći žalbu austrijskom vrhovnom sudu. Odluka će biti objavljena tek kada postane pravomoćna i kada se izbrišu poslovne tajne. Meta je zadovoljna odlukom austrijskog kartelnog suda, navodi da će ovo spajanje potaknuti razvoj proizvoda Giphyja i proširiti izbor za privatne i poslovne korisnike, kreatore aplikacija i razvojne programere.

Vijest o ovoj odluci koju prenose mediji posebno je zanimljiva u kontekstu nedavnog poteza britanskog regulatora tržišnog natjecanja koji je opozvao odluku o dopuštenosti koncentracije i naredio Meti da proda Giphy zbog negativnih učinaka na tržišno natjecanje između društvenih platformi i prikazno oglašavanje. Treba napomenuti da su sukladno kriterijima za ocjenu koncentracija Europske unije, obje koncentracije ocjenjivane na nacionalnoj, a ne na razini EU-a. **a**

EU: Komisija uvjetno dopustila koncentraciju Mete i Kustomera

Europska komisija uvjetno je odobrila je namjeru provedbe koncentracije u kojoj Meta (bivši Facebook) preuzima Kustomer. Drugim riječima, kako bi preuzeila Kustomer, Meta mora ispuniti određene mjere i obveze. Izvršna potpredsjednica Komisije zadužena za tržišno natjecanje, Margrethe Vestager izjavila je: "Moramo pomno ispitivati transakcije koje bi i dalje mogle jačati položaj velikih igrača koji sve više dominiraju digitalnom ekonomijom, bez obzira na veličinu kompanije koja se preuzima".

Odluka je, stoga, rezultat dubinskog ispitivanja transakcije kojom Meta kupuje Kustomer, koji, iako je mali, predstavlja inovativnog i brzorastućeg igrača na softverskom tržištu CRM sustava podrške za upravljanje prodajom i kupcima. Meta i Kustomer djeluju, dakle, na vertikalno povezanim tržišima pa se istraga Komisije usredotočila na to može li Meta pružatelje koji su konkurenti Kustomeru u pružanju softverskih CRM usluga dovesti u nepovoljan položaj. Tijekom istrage Komisija je prikupila opsežne informacije i povratne informacije konkurenata i kupaca te je usko surađivala s tijelima za tržišno natjecanje država članica EU-a i diljem svijeta. Kako bi se uklonili negativni učinci ove transakcije Meta se obvezala da će tijekom deset godina dopustiti otvoren pristup sučelju za programiranje aplikacija (API) po nediskriminirajućim uvjetima i bez naknade u svojim kanalima za slanje poruka (Facebook Messenger, Instagram i WhatsApp) konkurentima koji pružaju usluge CRM softvera i novim sudionicima na tržištu. I drugo, obvezala se na jednaki pristup core-APIju, tj. da će zadržati istu razinu mogućnosti značajki za Kustomerove konkurrente/nove sudionike u slučaju da poboljša ili na drugi način proširi funkcionalnost razmjene poruka na Messengeru, Instagramu ili WhatsAppu.

Komisija je zaključila da ovako uvjetovana koncentracija neće imati negativni utjecaj na tržišno natjecanje. **a**

Austrija: Austrijsko tijelo za tržišno natjecanje traži kaznu za kartel na tržištu mjerena individualne potrošnje energetika

Nakon provedenog istraživanja tržišta mjerena individualne potrošnje energenata austrijsko tijelo za tržišno natjecanje uputilo je svoj prvi zahtjev sudu za kartele za izricanje kazne jednom od sudionika kartela – poduzetniku ista Austria zbog povrede članka 101. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije i austrijskog zakona o kartelima. Nakon provedene nenajavljenje pretrage nekoliko pružatelja usluga mjerena individualne potrošnje energenata u srpnju 2019., austrijski regulator utvrdio je da su sastanci jednog udruženja poduzetnika pružatelja ovih usluga korišteni za dogovore i usklađivanje informacija o tržištu. Povreda na tržištu mjerena individualne potrošnje energenata u Austriji trajala je od srpnja 2004. do veljače 2019, pa je austrijsko tijelo za tržišno natjecanje uputilo zahtjev za izricanje kazne u visini od 2,2 milijuna eura. Tržište uključuje mjereno individualne potrošnje (submetering), mjerare i obračun troškova grijanja, tople i hladne vode (odomjeri i toplinski razdjelnici) u zgradama za privatne ili poslovne korisnike. Ista se nekoliko dana nakon nenajavljenje pretrage prijavila u pokajnički program i surađivala je s austrijskim tijelom za tržišno natjecanje, pa je slučaj okončan relativno brzo. Uzimajući u obzir da je ista prijavila kartel i u potpunosti surađivala u istrazi, austrijsko tijelo za tržišno natjecanje umanjio joj je kaznu za sudjelovanje u kartelu na 2,2 milijuna eura. Nakon ovog prvog zahtjeva, uslijedit će zahtjevi za izricanje kazni ostalim sudionicima kartela. **a**

Odluke AZTN-a u siječnju i veljači 2022.:

- [SNIPES SE; Koln, Njemačka i dio imovine KATAPULT d.o.o. \(SAN trgovine\), Zagreb, Hrvatska - Ocjena dopuštenosti koncentracije na I. razini](#)
- [Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva \("Narodne novine", br. 29/02., 63/07., 53/12., 56/13. i 121/16.\) - Mišljenje](#)
- [Ministarstvo finacija - Nacrt prijedloga zakona o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj - Mišljenje](#)